

– Tornionlaakson kesäsiika – Uutiskirje 1/2018

Tutkimuksia jatketaan keväällä

Helmikuun puolella välissä Tornionjoen tutkijat pitivät kaksipäiväisen tapaamisen Ruotsinpuoleisella Kukkolankoskella. Tapaamisessa käytiin läpi tuloksia ja kokemuksia viime vuoden tutkimuksista sekä suunniteltiin tulevan vuoden kenttätutkimuksia.

Mädinpumpaus, joka jouduttiin aikaisen talven vuoksi keskeyttämään, aiotaan aloittaa uudelleen maaliskuun loppupuolella Matkakosken alapuolella ja mahdollisesti myös Karungissa. Tämä työ riippuu kuitenkin hyvin paljon säästä, erityisesti lämpötilasta jonka tulisi olla lähellä nollaa. Touko-Kesäkuussa aiotaan jatkaa siian poikasten alitziinimerkitsemistä. Kukkolankoskella vapauttamisen jälkeen niitä haavipyydetään jälleen molemmiin puoliin jokea kuten edellisinä vuosinakin. Kesä-heinäkuussa siian poikasia pyydetään smolttiruuvilla Tornion kivrannalla. Poikaset tullaan tarkastamaan Oulussa samalla lailla,

miten edellisvuoden poikaset on tarkastettu. 10% pyydytyistä poikasista oli aikaisemmissa tutkimuksissa merkitty.

Elokuun ensimmäisellä viikolla tutkijat testaavat Norrbottenin lääninhallituksen sähkökalastusvenettä Haaparannan alapuolella. Jos siikoja saadaan, ne merkitään radiolähettimillä. Kaiken kaikkiaan 50 lähetintä käytetään vuoden 2018 merkkauksissa, enin osa Kukkolankoskella kuten viime vuonnakin. Lisäksi T-ankkurimerkkausta tullaan tekemään ja tavoitteena on merkata 1000 siikaa Kukkolankosken alapuolella. Suurin osa tuloksista on käytettävissä projektin lopussa ja kumpikin tutkimusmenetelmä antaa arvokasta informaatiota siian vaelluksesta sekä kalastuspaineesta joella ja myöhemmin merellä.

Kalamerkkien palautusohje päivitetään tarpeen mukaan alkukestä, siitä lisätietoa seuraavassa uutiskirjeessä.

Sisältöjä kouluille

Paikalliset perinteet, kalojen elämä ja vesiluonto kiinnostavat myös koululaisia. Tieto ja kokemukset esimerkiksi paikallisista perinteistä ovat tärkeitä positiivisen kotiseututunteen herättäjiä. Oppilaitosten kanssa käydään läpi sellaisia kursseja ja sisältöjä, jotka jäisivät elämään opetukseen myös tuleville koululaisille. Näitä kysymyksiä pohditaan neljässä kunnassa, Ylitorniolla, Övertorneålla, Haaparannalla ja Torniossa.

Kalastajien ja tutkijoiden tapaamiset

Kevään tai viimeistään syksyn aikana pyritään järjestämään kalantutkijoiden ja kalastajien tapaamiset. Vuoropuhelu kalastajien ja tutkijoiden välillä on tärkeää. Tapaamisissa käydään läpi ajankohtaiset asiat siiantutkimuksessa. Tähän asti toteutetuista toimenpiteistä on tullut jo tuloksia, joista on kerrottavaa. Eri-tyisesti toivotaan kalastajien tuovan esille omia näkemyksiä ja kokemuksiaan.

Näkyvyyttä perinteille molemmissa maissa

e/ävä
PERINTÖ

MUSEOVIRASTO

Elävän perinnön listalle valitaan kansallisesti tärkeimpiä perinteitä. Suomessa listalle on jo valittu Tornionjoen koskikalastuskulttuuri sekä joukko muita perinteitä, esimerkiksi saunominen. Kalastuskulttuuri itsessään on laaja elämänalue ja sisältää monia perinteisiä tapoja kalastuksesta ruuanlaittoon.

Erilaisiin perinnekohteisiin voi tutustua netissä, myös valitut suomalaiset kohteet näkyvät siellä.

<https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>

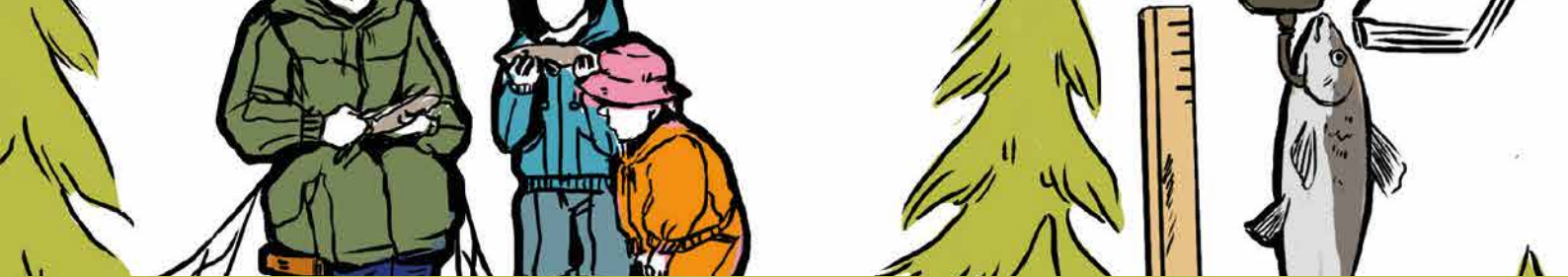
Hakuprosessi on nyt menossa myös Ruotsin puolella. Tarkoituksena on saada koskikalastuskulttuurille kansallinen tunnustus molemmissa maissa.

Kesäsiikahankkeen verkostot osallistuvat lisäksi Kulttuuriperintö-teeman juurruttamiseen alueelle tapahtumien ja koulutusten avulla. Hankkeen työntekijä osallistui maaliskuussa Unesco-koulutukseen Helsingissä. Koulutuksesta tehty juttu löytyy Unescon sivulta:

<https://bit.ly/2GtuBmT>

Kalastuskulttuurin vaalijoita osallistuu lisäksi huhtikuussa Maanmittauslaitoksen järjestämään Maailmanperintöseminaariin Hetassa.

<http://www.maanmittauslaitos.fi/maailmanperintöseminaari>

Pyydä, paista ja nauti oma varrassiikasi!

Kukkolassa panostetaan perinteiden elämyksellisyyteen. Kalastajat, kyläläiset ja yrittäjät ovat yhdessä kehittäneet uutta ideaa, miten ihmiset voisivat tutustua perinteiseen lippouskulttuuriin entistä paremmin. Museovirasto innostui myös ajatuksesta ja lähti tukemaan kehitystyötä. Museoviraston rahoituksen avulla luodaan toimintamalli, jota kokeillaan tulevana kesänä. Toimintamallilla on tarkoitus tuottaa elämyspalvelu nimeltään ”Pyydä, paista ja nauti oma varrassiikasi Kukkolankosken lippomiesten kanssa rajajoen kulttuurimaisemassa.” Perinne ja aito kulttuuri ovat tärkeitä vetovoimatekijöitä Kukkolassa. Perinteisiin liittyvien kokemusten tarjoamiseen esimerkiksi matkailijalle halutaan kylällä tehdä työtä.

Siika-Seikkailussa pääset kalastamaan yöllä

Tornion ja Haaparannan nuorisotoimet järjestävät yhteistyössä Kesäsiika hankkeen kanssa 24-25.8.2018 'Siika-Seikkailu' leirin 5-6. luokkalaisille torniolaisille ja haaparantalaisille nuorille. Leiri järjestetään, jos saadaan vähintään 5 osallistujaa, ja leirille mahtuu enintään 14 osallistujaa. Siika-Seikkailussa pääset mukaan tekemään ja touhuamaan erätaitojen ja perinnekalastuksen parissa ja narraamaan kaloja jopa yöllä! Leiriä tukevat ohjelman järjestelyissä paikalliset kalastus- ja kyläyhdistykset. Leirille ilmoittautumisesta ja leirin tarkasta ohjelmasta tullaan tiedottamaan kevään ja kesän aikana.

Siikaa ja EU:ta esitellään äitienpäivänä

Tornionlaakson kesäsiika vierailee jokivarressa äitienpäivänä 13. toukokuuta Kukkolankoski Catering –ravintolan rannassa. Ravintolassa on mahdollisuus äitienpäivälounaaseen. Rolf Lahti tutkijatiimistä on paikalla ja kertoo siian tutkimuksesta. Rannalla voi tutustua myös siianpoikasten pyyntiin. Rolf Lahti tutkijatiimistä on paikalla ja kertoo siian tutkimuksesta. Paikalla on myös projektissa toimivat Jarno Niskala ja Pia Suonvieri, jotka esittelevät siikanäyttelyä, Tornionlaakson ainutlaatuista perinnekalastusta ja uusia siikatapahtumia. Lapset voivat kokeilla siianpoikasten pyydystä. Olemme paikalla klo 11.30-13.30.

Äitienpäivänä järjestettävä tapahtuma on osa Minun Eurooppani (Europe in My Region) koko EU:n kattavaa informaatiopanostusta, jossa hankkeille annetaan mahdollisuus esitellä toimintaansa. Kaikilla hankkeilla, EU-rahastosta tai toiminnasta riippumatta, on mahdollisuus osallistua ja osoittaa miten hankkeet tukevat yhteiskuntakehitystä.

Ruokataiteilija Björn Ylipää vie matkalle makujen maailmaan

Lauantaina 21/4 klo 10.30-16.00
Ruotsinsuomalaisella kansankorkeakoululla

Torniolaakson kesäsiika ja Our Stories –hankkeet järjestävät maailman vaelluskalan päivänä 21.4. työpajan, jossa tutustutaan tarinankerrontaan ruuan ja juoman avulla.

Björn Ylipää on Måltidsvision yrityksen perustaja ja luova johtaja sekä Kristianstadin korkeakoulun Gastronomia-ohjelman opettaja. Entinen metsätyömies, blueslaulaja ja pizzan leipoja, joka jätti Tornionlaakson ja Pajalan kohdatakseen uusia haasteita etelässä. Opinnot Grythyttanin Ravintolakorkeakoulussa olivat hänelle kulttuurishokki, mutta antoivat myös kipinän uudelle tavalle kommunikoida ruuan avulla.

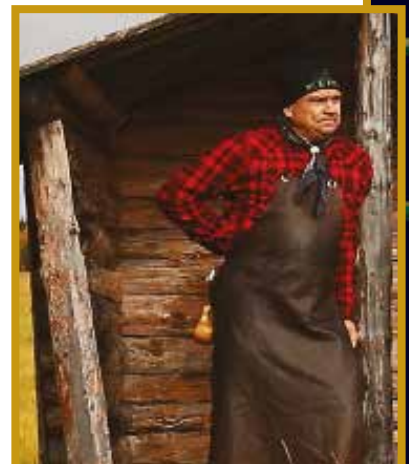
Björnellä on kyky koskettaa ja inspiroida kokemuksen, luovuuden ja tieteen avulla. Aiheet, joita työpajassa käsitellään, ovat ruokamatkailun kehittäminen, paikallinen ruokakulttuuri, tarinankerrontaa ruokakäsityöllä ja moniaistillinen markkinointi.

Miltä brändisi maistuu?

Työpaja on suunnattu erityisesti matkailualan yrittäjille sekä muille, jotka kaipaavat inspiraatiota Storytelling by Food ideoista. Työpaja pidetään Ruotsinsuomalaisella kansankorkeakoululla Haaparannalla. Työpajan kieli on englanti.

Ilmoittautumiset:

pia.suonvieri@haparanda.se puh. +358 (0)44 077 37 45 tai +46 (0)73 077 6002
viimeistään pe 13.4. HUOM! Rajoitettu määrä osallistujia.

Miltä revontulet maistuvat?
Björn Ylipää vie meidät matkalle
makujen maailmaan.

Lippo 2018

-Kalastusperinnefestivaali kokoaa Tornioon kalastajia ympäri maailman

Tornionlaakson kesäsiika-hanke järjestää syyskuussa 2018 suuren kansainvälisen kalastusperinnefestivaalin yhteistyössä Pohjois-Karjalaisen Lumimuutos osuuskunnan ja muiden aktiivisten kalastukseen liittyvien EU-hankkeiden kanssa. Elävä kalastusperinne on keskeisessä asemassa tapahtumassa.

Kesäsiika-hankkeen siikagaala on kerännyt vuosittain 100-250 osallistujaa Väylän varrelta. Kesäsiika on nyt yhdistänyt voimansa kansainvälisiä perinnekalastusfestivaaleja järjestävien tahojen kanssa, ja Tornioon odotetaan syksyllä runsaasti kansainvälisiä vieraita niin Itä-Siperiasta, Japanista, USA:sta kuin Euroopastakin.

Kalastajilta kalastajille

Festivaalin kehitti vuonna 2011 kaupallinen kalastaja Olli Klemola Pälkäneeltä. Ensimmäinen festivaali järjestettiin syyskuussa 2014 Suomessa, toinen syyskuussa 2016 Lena-joella Itä-Siperiassa. Festivaalit ovat saaneet laajaa huomiota kansainvälisesti.

Tapahtuman keskeisin ajatus on saattaa yhteen ammatti- ja perinnekalastusyhteisöjen edustajia. Myös tutkijat ja muut sidosryhmät ovat tervetulleita osallistumaan tapahtumaan. Festivaalit ovat olleet merkittävä foorumi, jossa kalastajat voivat vaihtaa ajatuksia suoraan kalastukseen, elinkeinoon, perinteseen ja luontoon liittyen perinnekalastuksen ylläpitäjien välillä. Festivaalin järjestävät kalastajat kalastajille.

Rekisteröityminen aukeaa toukokuussa 2018.

Ennakkotiedustelut ja -varaukset
eila.seppanen@lapinamk.fi tai tero@lumi.fi.

Jokivarressa kuhisee 6.-8. syyskuuta

Peräpohjolan Opistolla järjestetään 7.9.2018 Lippo2018 kalastusperinnekonferenssi. Konferenssissa on simultaanitulkkaus kolmella kielellä, suomi, ruotsi ja englanti. Päivämäärä kannattaa jo laittaa ylös kalenteriin, ilmoittautumistiedot tulevat lähempänä kesää. Paikalle saapuvat kansainväliset vieraat pääsevät konferenssin lisäksi tutustumaan Tornionlaakson maakuntamuseossa juuri tuolloin käynnissä olevaan Siika ja meänmaa -näyttelyyn ja Kukkolankosken siikamarkkinoille. Myös Ruotsin puolen koskialueilla vieraillaan.

Tuleepa tuolloin olemaan myös mahdollisuus kokeilla niin paikallisilla kuin vieraillakin kalan lippoamista Kukkolankoskella. Jos tärppää, niin perinteiseen varrassiaan paistoon pääsee myös perehtymään koskikentän paistokodalla.

Festival of Northern
Fishing Traditions

Tornio-päivät 12.5.2018

Kesäsiika on mukana Tornio-päivillä lauantaina 12.5. Viktoriantorilla. Tavataan siellä!

<https://events.haparandatornio.com/event/fi/588>

Tutustu kesäsiikaan!

Tornionlaakson kesäsiialle luotu oma Facebook-sivu sekä kotisivut, ja löytääpä meidät jo Instagramistakin! Kotisivut on toteutettu sekä ruotsin että suomen kielellä, ja sisältöä tullaan päivittämään aktiivisesti koko hankkeen ajan. Pohjana on siian tarina, jonka ympärille koko hankkeen kaikki toiminnot vahvasti sitoutuvat.

Tervetuloa tutustumaan!

www.sommarsik.wordpress.com | www.kesasiika.wordpress.com
www.facebook.com/kesasiika | www.instagram.com/sommarsik

OTA YHTEYTTÄ

EILA SEPPÄNEN

+358 (0) 40 502 2413 eila.seppanen@lapinamk.fi

Kulttuuri ja kulttuuriperintö

JARNO NISKALA

+358 (0) 40 646 3325 | jarno.niskala@tornio.fi

PIA SUONVIERI

+46 (0) 73 077 6002 | pia.suonvieri@haparanda.se

Luonto ja ympäristö

ERKKI JOKIKOKKO

+358 (0) 29 532 7811 | erkki.jokikokko@luke.fi

ROLF LAHTI

+46 (0) 70 640 9847 | rolf.lahti@tornedalen.se

ANDREAS BROMAN

andreas.broman@lansstyrelsen.se

Interreg
Nord
European Regional Development Fund

REGION
NORRBOTTEN

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

